

ADVIES Nr 29 / 2003 van 12 juni 2003

O. Ref. : 10/A/2003/019

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit tot uitbreiding van het netwerk van de sociale zekerheid tot de pensioen- en solidariteitsinstellingen belast met het uitvoeren van de wet van 13 maart 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingsstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, met toepassing van artikel 18 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Sociale Zaken en pensioenen van 17 april 2003;

Gelet op het verslag van mevr. Diane MINTJENS,

Brengt op 12 juni 2003 volgend advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

Bij brief van 17 april 2003, vraagt de Minister van Sociale Zaken het advies van de Commissie over een ontwerp van koninklijk besluit tot uitbreiding van het netwerk van de sociale zekerheid tot de pensioen- en solidariteitsinstellingen belast met het uitvoeren van de wet van 13 maart 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingsstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, en dit met toepassing van artikel 18 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid.

De wet van 13 maart 2003¹ inzake de aanvullende pensioenen (de tweede pijler) voorziet in een regeling met betrekking tot de aanvullende pensioenen ten voordele van werknemers, zowel op sector- als op ondernemingsvlak. Een belangrijke uitvoerende rol wordt toevertrouwd aan de pensioeninstellingen en aan de solidariteitsinstellingen. Dit zijn de instellingen die belast worden met het uitvoeren van de pensioentoezeggingen en de solidariteitstoezeggingen aan de werknemers en/of aan hun rechthebbenden.

Deze pensioen- en solidariteitsinstellingen kunnen niet beschouwd worden als instellingen van sociale zekerheid vermits ze niet instaan voor de toepassing van de sociale zekerheid en ze behoren als dusdanig niet tot het netwerk van de sociale zekerheid.

Bij voorliggend Koninklijk Besluit wenst men de basis te scheppen voor een veilige organisatie van de nodige gegevensstromen tussen de pensioen- en solidariteitsinstellingen en de instellingen van sociale zekerheid, met het oog op een toepassing van de nieuwe wet, met een minimum aan nieuwe administratieve formaliteiten.

Krachtens artikel 18 van de Kruispuntbankwet kan "onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten die Hij bepaalt [...] de Koning, bij in Ministerraad overlegd besluit op voorstel van het Beheerscomité van de Kruispuntbank en na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, het geheel of een deel van de rechten en plichten voortvloeiend uit deze wet en haar uitvoeringsmaatregelen uitbreiden tot andere personen dan de instellingen van sociale zekerheid; deze personen worden in het netwerk ingeschakeld in de mate van de uitbreiding waartoe wordt beslist".

Het ontwerp van koninklijk besluit werd opgesteld op voorstel van het Beheerscomité van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid (hierna : "de Kruispuntbank") en werd goedgekeurd op zijn vergadering van 25 maart 2003.

De inschakeling in het netwerk doet geen afbreuk aan de vereiste om voor elke mededeling van sociale gegevens van persoonlijke aard een principiële machtiging van het Toezichtscomité te bekomen.

De uitbreiding van het netwerk leidt tot een veiliger gegevensverkeer tussen de Kruispuntbank, de instellingen van sociale zekerheid en hogervermelde pensioen- en solidariteitsinstellingen, vermits talrijke gegevensbeschermende en strafbepalingen uit de Kruispuntbankwet op laatstgenoemde van toepassing worden verklaard.

¹ B.S. 15 mei 2003.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING :

In artikel 1 worden enkele definities gegeven.

In artikel 2 van het ontwerp van Koninklijk Besluit worden een aantal bepalingen van de wet van 15 januari 1990 op de Kruispuntbank van toepassing verklaard, namelijk de artikelen :

- 6 (integratie in het repertorium van de personen dat door de Kruispuntbank wordt bijgehouden en per persoon de types van beschikbare sociale gegevens van persoonlijke aard aangeeft en de instelling(en) van sociale zekerheid waar ze bewaard worden);
- 8 (gebruik van het INSZ als identificatiemiddel);
- 9 (functionele verdeling van de gegevensopslag onder de instellingen van het netwerk);
- 10 (mededeling van gegevens aan de Kruispuntbank);
- 11 (opvragen van gegevens bij de Kruispuntbank);
- 12 (opvragen van gegevens bij de Kruispuntbank – afwijking);
- 13 (mededeling van gegevens door de Kruispuntbank);
- 14 (bemiddeling van de Kruispuntbank bij mededeling van gegevens);
- 15 (machtiging door het Toezichtscomité bij mededeling van gegevens);
- 16 (kosteloosheid karakter van de mededelingen binnen het netwerk);
- 17 (werking van het netwerk);
- 20 § 1 (toepasselijkheid van de Wet Motivering Bestuurshandelingen);
- 20, §2 (mededeling van verbeteringen en verwijderingen van gegevens);
- 22 (maatregelen voor een perfecte bewaring van de gegevens);
- 23 (beginselen van finaliteit, proportionaliteit en vertrouwelijkheid);
- 24 en 25 (aanduiding van een veiligheidsconsulent);
- 26 (maatregelen ter beveiliging van gezondheidsgegevens);
- 28 (beroepsgeheim);
- 34 (recht om te zetelen in het Algemeen Coördinatiecomité van de Kruispuntbank);
- 46 en 47 (opdrachten en bevoegdheden van het Toezichtscomité);
- 48 (verplichting tot informatieverstrekking aan het Toezichtscomité);
- 53 tot 59 (sociale inspecteurs);
- 60 tot 71 (inbreuken en strafbepalingen).

In paragraaf 2 worden de pensioeninstellingen en de solidariteitsinstellingen, gelijk gesteld met een instelling van sociale zekerheid; worden de gegevens die worden verwerkt in het kader van de uitvoering van de wet op de aanvullende pensioenen gelijkgesteld met sociale gegevens, en wordt het uitvoeren van de wet op de aanvullende pensioenen gelijkgesteld met de toepassing van de sociale zekerheid.

III. ONDERZOEK :

Artikel 18 van de wet van 15 januari 1990 laat toe om instellingen die niet tot de instellingen van sociale zekerheid behoren in te schakelen in het netwerk, en een aantal rechten en plichten erop van toepassing te verklaren.

In de Memorie van Toelichting² wordt dit als volgt verduidelijkt : "een uitbreiding van het netwerk ware bijvoorbeeld gerechtvaardigd ten voordele van de openbare diensten en private organismen die, zonder concreet aan de werking van de sociale zekerheid deel te nemen, een belang of een doel ter staving kunnen inroepen dat onmiddellijk verband houdt met de sociale wetgeving sensu lato".

² *Gedr. St.*, Kamer, 1988-1989, nr. 899/1, blz. 24.

Alvorens zich over het principe waarbij het netwerk van de sociale zekerheid uitgebreid wordt tot de pensioen- en solidariteitsinstellingen uit te spreken, wenst de Commissie de aard van deze instellingen van naderbij te bekijken.

Een pensioeninstelling is volgens artikel 3, § 1, 16 ° een instelling bedoeld in artikel 2 § 1 of § 3 van de wet van 9 juli 1975, die wordt belast met de uitvoering van een pensioentoezegging. Dergelijke pensioentoezeggingen kunnen georganiseerd worden op het niveau van een onderneming of op sectoraal niveau.

Artikel 2 § 1 van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen spreekt over de verzekeringsmaatschappijen. In § 3 wordt verwezen naar o.m. de onderlinge verzekeringsverenigingen, bepaalde verzorgingsorganismen en –instellingen en de pensioenfondsen.

M.b.t. de verzorgingsinstelling geeft de wet geen definitie. Er kan evenwel gesteld worden dat de verzorgingsinstelling een instelling is die de solidariteitstoezegging in de zin van de wet uitvoert. In praktijk zal het gaan om dezelfde categorieën van instellingen als de pensioeninstellingen.

Ook de Fondsen voor Bestaanszekerheid kunnen een pensioen- of verzorgingsinstelling zijn in de zin van de wet.

Sommige van deze instellingen zullen als enige activiteit het beheren van pensioen- en /of solidariteitstoezeggingen hebben. Bij andere instellingen, zoals de verzekeraars, zal het beheer van de pensioenreserves en toezeggingen slechts een activiteit naast vele andere zijn.

De Commissie meent dat deze instellingen een belang kunnen invoeren dat onmiddellijk verband houdt met de sociale wetgeving.

De Commissie stelt evenwel voor om de bepaling van artikel 2 § 2 van het ontwerp van Koninklijk Besluit te wijzigen en de woorden “gelijkstelling met een instelling van sociale zekerheid” weg te laten, aangezien deze bepaling verwarrend is. Het volstaat om in het ontwerp van Koninklijk Besluit te vermelden dat een deel van de rechten en plichten voorzien in de Kruispuntbankwet en haar uitvoeringsbesluiten uitgebreid worden tot de pensioen- en verzorgingsinstellingen.

De voorgestelde uitbreiding, volgens de huidige tekst, zal er toe leiden dat de vermelde instellingen, zoals de verzekeringsmaatschappijen, zonder meer instellingen van sociale zekerheid worden.

De Commissie meent dat er een duidelijk onderscheid zou dienen gemaakt te worden tussen de instellingen die als enige activiteit het beheer van de pensioen- en/of solidariteitstoezeggingen hebben, en de instellingen die ook andere activiteiten hebben.

Met betrekking tot de instellingen die meerdere taken uitvoeren, meent de Commissie dat het ontwerp van Koninklijk Besluit duidelijk moet vermelden dat de uitbreiding enkel voorzien wordt voor de taken die het voorwerp uitmaken van de wet van 13 maart 2003 met betrekking tot de aanvullende pensioenen.

Daarbij dienen er maatregelen te worden getroffen, zodat de betrokken dienst die de bedoelde taken uitoefent, voldoende onafhankelijk is van de rest van de organisatie om op autonome wijze de rechten en plichten te kunnen uitoefenen die deze dienst heeft ingevolge de uitbreiding van het netwerk van de sociale zekerheid, en er geen bevoegdheidsconflicten kunnen rijzen bij de uitoefening van de taken. Met betrekking tot de uitwisseling van gegevens bevat noch de wet op de aanvullende pensioenen, noch het ontwerp van Koninklijk Besluit, noch de brief van de Minister enige verduidelijking. Nergens wordt vermeld welke gegevens nu reeds worden uitgewisseld, of welke gegevens in de toekomst zullen worden uitgewisseld. Er wordt evenmin verwezen naar een machtiging van het Toezichtscomité van de Kruispuntbank terzake. Uit informatie verstrekt door de bevoegde ambtenaar blijkt evenwel dat in samenwerking met de instellingen belast met de uitvoering van de wet inzake de aanvullende pensioenen reeds heel wat nuttige gegevensstromen zijn geïnventariseerd. Zij zullen eerlang ter machtiging worden voorgelegd aan het Toezichtscomité. De Commissie wijst erop dat bij de beoordeling van de aanvraag door het Toezichtscomité telkens moet worden nagegaan of de gegevensuitwisseling geschiedt overeenkomstig de geldende wetgeving.

Verder vestigt de Commissie er nog de aandacht op dat sommige van de pensioeninstellingen zeer nauw verbonden zijn met een bepaalde onderneming of groep van ondernemingen. In dat geval moet de pensioeninstelling de mogelijkheid hebben om persoonsgegevens die bij de betrokken onderneming(en) beschikbaar zijn en die zij nodig heeft voor de uitvoering van de wet op de aanvullende pensioenen rechtstreeks bij de betrokken onderneming(en) te kunnen betrekken en niet verplicht worden om daartoe de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid te ondervragen. Voor persoonsgegevens die bij de onderneming niet beschikbaar zijn, is een beroep op de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid uiteraard wel verantwoord. De Commissie pleit ervoor dat in het ontwerp van Koninklijk Besluit de hierboven beschreven mogelijkheid om zich in het hogervermelde geval rechtstreeks te kunnen wenden tot de onderneming(en) wordt voorzien. De Commissie wijst er verder op dat de uitbreiding van het netwerk van de sociale zekerheid in geen geval de indirecte toegang tot of de mededeling van de gegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen tot gevolg mag hebben. Met betrekking tot de pensioentoezeggingen kunnen slechts gegevens uit het Rijksregister verwerkt worden indien de betrokken instellingen voor deze concrete verwerking toegang hebben tot de gegevens van het Rijksregister.

In het begeleidend schrijven van de Minister wordt vermeld dat de « inschakeling in het netwerk » geen afbreuk doet aan de vereiste om voor elke mededeling van sociale gegevens van persoonlijke aard een principiële machtiging van het Toezichtscomité te bekomen. De Commissie stelt vast dat in artikel 2 van het ontwerp een uitdrukkelijke verwijzing naar artikel 15 van de kruispuntbankwet, waarin de verplichting om een machtiging te vragen werd voorzien, is opgenomen.

Tenslotte wenst de Commissie op te merken dat de meeste bepalingen van de wet van 13 maart 2003 op de aanvullende pensioenen en haar uitvoeringsbesluiten pas op 1 januari 2004 in werking zullen treden. Zij vraagt dat ook onderhavig ontwerp van koninklijk besluit ten vroegste op die datum in werking zal treden.

Om deze redenen,

brengt de Commissie een gunstig advies uit, onder voorbehoud dat rekening wordt gehouden met de door haar gemaakte opmerkingen.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. BARET

(get.) P. THOMAS.